

המלצה

בעניין: שר הבריאות
באמצעות התובעת הראשית
עו"ד שרה שר לב
משרד הבריאות, ירושלים

הקובל

נגד

הנקבל

ד"ר מסעוד מחאמיד
באמצעות עו"ד אורית באומהורן

1. הקובלנה

ביום 19 דצמבר 2019 הגיש פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, קובלנה מתוקנת נגד הנקבל (להלן-הקובלנה), על כי הנקבל הורשע בעבירה פלילית וגילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיפים 41 (1) ו-5 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז 1976 (להלן: הפקודה). זאת לאחר שהנקבל הורשע ב-11.6.18 בבימ"ש השלום בנצרת בת"פ 24090/05/16, בעבירה של מעשה מגונה, עבירה לפי סעיף 348 (ג) לחוק העונשין תשל"ז 1977. (להלן חוק העונשין), ביום 16.6.19 נגזר דינו ל-5 חדשי מאסר בפועל, אשר ירוצו בעבודות שירות, 7 חדשי מאסר ע"ת לתקופה של 3 שנים, קנס בסך 5000 ש"ח ופיצוי למתלוננת בסך 25,000 ש"ח. ערעור שהגיש הנקבל לבימ"ש המחוזי בחיפה, על הכרעת הדין וגזר הדין- ע"פ 16613-09-19, נדחה ביום 5.12.19.

2. העובדות, המהות בסיס להרשעה:

הנקבל הוא רופא משפחה, המועסק על ידי קופת חולים כללית בסניף בנצרת. היום 5.5.16 בשעות הצהריים, הגיעה המתלוננת למרפאה והתקבלה אצל הנקבל. במהלך הביקור מסרה המתלוננת לנקבל כי מזה מספר ימים היא סובלת מכאבים בגב התחתון, והנקבל ביקש שתשכב על מיטת הטיפולים לצורך בדיקה. המתלוננת סירבה להיבדק בשכיבה והסבירה כי היא מתקשה בתנועה, ולפיכך ביקשה לערוך את הבדיקה בדרך אחרת. הנקבל הורה למתלוננת לעמוד מול מיטת הטיפולים כשידיה על המיטה וגבה מופנה אליו, ולהוריד מעט את מכנסיה. לאחר מכן החל למשש את גבה. במהלך הבדיקה הפשיל הנקבל עוד את מכנסיה של המתלוננת, פתח את רוכסן מכנסיו הוציא את איבר מינו וחיך אותו בעכוזה של המתלוננת. בתגובה, בהסתובבה אליו האחרונה- וכשראתה את איבר מינו מבצבץ מבעד לרוכסן מכנסיו במצב של זקפה סטירה לנקבל, הרימה את מכנסיה וביקשה לברוח מהחדר. אלא שבתגובה ניסה הנקבל למנוע זאת בעדה, בכך שמשך אותה מן הדלת חזרה אל פנים החדר ואמר לה, כי לא הבינה נכון את מעשיו. המתלוננת הצביעה על איבר מינו של הנקבל שעודו היה גלוי מבעד הרוכסן הפתוח ואמרה לו "תראה את עצמך". בשלב זה סגר הנקבל את הרוכסן והמתלוננת נמלטה מהחדר כשהיא בוכיה ונסערת וקראה לעזרתם של עובדי המרפאה. עובדי המרפאה שהגיעו למקום פינו את המתלוננת לחדר צדדי. אלו כאמור, העובדות אשר בבסיס הרשעתו של הנקבל בעבירה של מעשה מגונה, לפי סעיף 348 (ג) לחוק העונשין.

3. הכרעת הדין:

הנקבל חודה בעבירה המיוחסת לו ע"פ הקובלנה המתוקנת מיום 19.2.19. הננו ממליצים להרשיע הנקבל בעבירה של התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף 41 (1) לפקודה וכן בגין הרשעתו בעבירה פלילית שלא לפי הפקודה, כאמור בסעיף 41 (5) לפקודה.

4. טעויות הצדדים לאמצעי המשמעה שיש להטיל על הנקבל

טעויות ב"כ הקובל:

ב"כ הקובל חזרה בפנינו על פרטי הרשעתו של הנקבל בפלילים וציינה, כי ביהמ"ש השלום וכן בעת הדיון בערעור, לקחו בחשבון את הנסיבות שאמנם יש לקחת לקולא: גילו המבוגר של הנקבל (70) ועברו הנקי, המעידים על ניהול חיים נורמטיביים, הזמן שחלף מאז האירוע (מאי 2016) ושינוי הנסיבות המהותי והפסקת עבודתו כרופא באופן מוחלט; העדר אינדיקציה לקיומה של סטייה מינית, וההערכה הנמוכה בדבר מסוכנותו המינית כן הובאה בחשבון ההתרשמות בנוגע להשפעתם המרתיעה של ההליכים הפלילים על הנקבל וכן מעצרו וההגבלות שהוטלו עליו.

אולם, בעת הדיון המשמעותי, מונחים שיקולים אחרים שיש לתת להם את מלוא המשקל. המשרד, רואה בחומרה רבה, עשיית מעשה מגונה במטופלת בעת ביצוע בדיקה רפואית. אין זה המקרה היחיד למרבית הצער, ועל כן יש לנקוט באמצעים מחמירים על מנת להעביר מסר חד משמעי וברור לאנשי המקצוע בדבר הפסול שיש בהתנהגות זו, שהינה ניצול של מעמד לטיפול של מבצע המעשה.

ב"כ הקובל עותרת לביטול רשיון, לחלופין התליה ממושכת, אשר לא תפחת מ-4 שנים. על הצורך להגן על אינטרס הציבור, הביאה בפנינו ב"כ הקובל את ענינו של ד"ר לבין ע"א 109791/04, שם בין היתר נאמר "השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשנות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריו המשמעת העומד לפניו הם ענין משני שיש לשקולו אם בכלל".

ב"כ הקובל הציגה בפנינו פסידי, אשר בחלקם, בוטל רשיונו של העוסק ברפואה ובאחרים מגוון עונשים בין 3 ל-10 שנים.

החלטה בעניינו של האח גדי לומלסקי מיום 23.11.15 ת/1;

צו בעניינו של ד"ר אלפרד סוסאן מיום 4.1.17 ת/2;

צו בעניינו של ד"ר נאסר חביב מיום 12.1.14 ת/3

החלטה בעניינו של ד"ר יעקב מייסון מיום 14-2/1 ת/4

פס"ד בעניינו של ד"ר גליקסמן ברנרד ת/5

החלטה בעניינו של ד"ר אלכסנדר זיקוב 04-16 ת/6

והחלטה בעניינו של ד"ר קורקוס 3-12 ת/7

לחומרה, מבקשת ב"כ הקובל לציין כי הנקבל לא נטל אחריות על המעשה, ניצל מעמדו, ומצבה של המתלוננת בעת שבצע את המעשה. מעשה פגע במתלוננת.

ומעבר לכך יש בהתנהגותו פגיעה בכבוד המקצוע ובאמון הציבור.

בתשובה לשאלת הוועדה, הותירה ב"כ הקובל בהגינותה, לשיד הוועדה את חפיפת תקופת ההתליה ככל שתוטל ומשכה לתקופה בה חדל מלשמש כרופא, ואשר בחלקו הארי אף היה במעצר בית.

ב"כ הנקבל:

ארבעה עדים, טרחו והופיעו בפנינו, לדבר בטובתו של הנקבל:

מר עאדל אכטילאת (מנהל שירותי הסיעוד נצרת והסביבה)

אשר ראה את הנקבל דוגמא ואח גדול, ציין את היחס האנושי והחם לכל מטופליו וגם לאלו שלא.

מר עאדל מכיר את הנקבל מזה 20 שנה, הכרות במהלך העבודה אשר הפכה עם השנים לחברות. העד העיד על איכותו של הנקבל כרופא, ובין היתר דורג במדדי איכות הטובים ביותר בקרב 25 אלף לקוחות/מטופלים. העיד כי מספר המטופלים על ידו הינו גבוה ב- 400 מטופלים בממוצע על ידי רופא אחד 1700 מטופלים! עוד ציין כי מעולם לא עזב אותו מי ממטופליו.

כן ציין את תרומתו לקהילה בפרויקט של תמיכה לילדים בזקיקים. בתשובה לבי"כ הקובל, השיב כי כמובן שרואה פסול במעשים המיוחסים לנקבל אולם ציין כי אינו מאמין, מהיכרותו את הנקבל, כי עשה כן. ד"ר אבני יוסף

רופא משפחה, מומחה, מומחה ברפואה ציבורית ועוסק בתחומי הניהול של מערך הרפואה בין היתר בטבריה, עפולה, עמק יזרעאל. מכיר את הנקבל מאז שנות ה-80, כשקיבלו כרופא מחליף הנקבל זכה לציונים גבוהים בתחום רפואת המשפחה, ועל אף היותו רופא מחליף, מטופליו ביקשו להשארו בטיפולו. עוד הוסיף כי הנקבל הינו ישר, מקצועי, קפדן ודייקן.

ד"ר יורם אופנהיים,

מומחה ברפואת ילדים, הכיר את הנקבל במסגרת תפקידו כמנהל מרפאה בה עבד הנקבל מכירו כ- 30 שנה, ההכרות ביניהם קרובה והפכה לחברות כשהעד מייחס זאת לדמותו ואופיו של הנקבל, כאשר נכון לסייע ולו עצמו סייע, בעת בעיה רפואית שפקדה אותו. עם השנים גילו תחומי ענין משותפים, טבע, דאגה לסביבה, ליקוט צמחים וכיוצ"ב תחומי עניין שונים. סומך עליו כרופא באופן יוצא מן הכלל וכן ציין את ידיעותיו בתחומים השונים. גם עד זה, ציין כי מדהם לשמוע על האירוע ולא מצליח לקשר בין האיש לאירוע.

מר פוקס פרל

שימש כמנהל המעבדה בנצרת, במרפאה בה עבד הנקבל ולאחר מכן כסגן מנהל במעבדה במחוז צפון, ובתוקף כך היה לו קשר עם הנקבל. מר פריילי ציין את מקצועיותו של הנקבל, רגישותו לתוצאות שיחות הייעוץ אשר קוימו ביניהם באשר לתוצאות חריגות, ציין את ידיעותיו של הנקבל את שיתוף הפעולה עמו, את הסדר המופתי והשקט ששרר סביב חדרו. על אף שפרש, נותר בקשר עמו (כבר 10 שנים).

כל העדים תארו את הנקבל כמי שאפשר לסמוך עליו בעבודה ומחוצה לה ושיבחו את תיפקודו המקצועי שוב ושוב.

הנקבל- ד"ר מחמיד

הנקבל הציג עצמו, בן 69

ציין עד כמה מטלטלת הייתה התקופה אותה עבר, נעצר ע"י המשטרה וזו לו הפעם הראשונה בחייו שפגש במשטרה, ונעצר ושהה במעצר בית במשך כ- 4 שנים, תנאי המעצר שונו במהלך התקופות. בו ביום הודיע כי לא ישמש עוד כרופא

לאחר 28 שנים כרופא, חרב עולמו: מעבר לנזקים הכלכליים, עצם המעצר הפרסום, הפסקת העבודה כרופא, ובכל זאת החליט לקחת עצמו בידים והקדיש את 5 השנים ממועד ביצוע העבירה לפתח תחביבים ותרומה לקהילה, מאמין בכוחו ובדרך וכך שרד את התקופה. ציין את דימויו העצמי שנפגע, המשפחה היא שתמכה בו וחזקה אותו. כן ציין כי חבריו לא נטשו אותו וכל אלו סייעו לו.

ביקשנו לאמץ את דברי עדי האופי, כאשר לאופיו של הנקבל, למעשיו ולהתנהגותו.
הנקבל, על אף שלא הודה במעשה, מקבל את הכרעת ביהמ"ש ומתמזד עמה.
ב"כ הנקבל ביקשה להביא בחשבון את הפגיעה האנושה שספגו הנקבל ומשפחתו את
הקריירה המרשימה שגמרה באבחה אחת את הפרנסה שנפגעה, את רשיון הרפואה
שהוקפא ואת שמו הטוב שנהרס.
עוד ביקשה לזקוף גם את מעצרו המטלטל והעובדה ששהה תקופה ארוכה מאוד במעצר
רית והיה נתון תחת הגבלות משמעותיות.
ב"כ הנקבל ציינה כי אין ההפניה לפסה"ד, שהובאו ע"י ב"כ הקובל נכונה, שכן כל המקרים,
למעט ת/4, אין להם ולא כלום בהשוואה לעניינו של הנקבל.
וגם ת.4- דרי מייסון, על אף היותה המקרה חמוד משמעותית מזה של הנקבל הוטלו עליו 3
שנות התליה.

יחד עם זאת הואיל וב"כ הקובל הותירה את ענין חפיפת תקופת ההתליה לשי"ד הועדה,
מוכנה היא להתליה של 4 שנים ובתנאי שכאמור תהא חופפת לתקופה בה הפסיק לשמש
כרופא.

דיון והמלצה

המעשה שבגינו הורשע הנקבל, הוא חמור וראוי לכל גנאי. רופא המבצע מעשה מגונה
במטופלת, במהלך טיפול רפואי, תוך ניצול מעמדו כרופא וניצול האמון המוחלט שניתן בו,
לאור מעמדו זה, מפר בכך את העיקרון הבסיסי עליו מושתתים יחסי רופא ומטופל.
התנהגות כגון זו מערערת את אמון הציבור בצבור הרופאים בכלל והאינטרס שיש לציבור
בשמירה על רמתו וזכויותו של מקצוע הרפואה.
עם זאת לנסיבותיו האישיות של הנקבל, יש משקל רב.
מדובר ברופא בן 69, אשר לו זו המעידה היחידה במהלך קריירה ראויה לציון, שמענו מעדי
האופי, על פועלו הרב וידיעותיו מקצועיות.
מעמדו בקרב מטופליו ועמיתיו. עוד שמענו על תרומתו לקהילה, היותו אדם רעים להתרועע,
איש טבע ואיש משפחה. כאשר לצורך בהרתעה, הרי שמיד לאחר מעצרו הוגבלה תנועתו,
לתקופה של כ-3 שנים וחבל מעיסוקו כרופא. מרפאתו מופעלת על ידי רופא אחר. כן
התרשמו מהשירות לציבור אותו הוא מבצע. כפי שהבהיר בפנינו, מבקש הוא להחזיר ולו
במעט את כבודו, ולתלות את רישיון הרפואה על הקיר בביתו ולא עוד לשמש כרופא.
ענינו של דרי יעקב מייסון ת/4 הוא הקרוב ביותר בנסיבותיו לעניינו- סדרת המעשים שבוצעה
על ידו חמורה מזו של הנקבל, והוטלה עליו התליה של 3 שנים בלבד. בין היתר משום שד"ר
מייסון השעה עצמו מרצונו, וכ עוסק בתפקידי מנהלה.
בעניינו אין עוד הנקבל משמש כרופא ואף לא בתפקיד אחר וב"כ הצהיר בפנינו כי
מקדיש זמנו לפעילות ציבורית בלבד.
בנסיבות אלו, הננו ממליצים להתלות רישיונו ל-3 שנים. לאור ההחלטות וההתקדימים בנושא,
הננו ממליצים כי תקופה ההתליה תחפוף את התקופה בה הוקפא רישיונו, באופן שרישיונו
יוחזר לו עם תום תקופת עבודתו השירות, ב-22.5.2020.

ניתנה היום 10.3.2021

לימדה שפיר, עו"ד
נציגת היועמה"ש

דרי זיגלמן יחזקאל
נציג הר"י